

[Wilhelm.]

stet, give grønt lys for enorme huslejestigninger. Her er vi ikke henvist til at gætte. A. P. Møller har for længst varslet disse lejeforhøjelser; der er ofte tale om stigninger på 100–150 pct., svarende til en lejeforhøjelse fra 500–600 kr. til 1.200–1.400 kr. månedligt, uden at beboerne får noget som helst til gengæld.

Forhistorien er kort fortalt denne. Når boligerne i sin tid blev opført som privat byggeri med statsstøtte og ikke som socialt boligbyggeri, hvilket kun ville have været en anelse dyrere for det offentlige og til gengæld have umuliggjort den spekulation, der nu åbnes op for, så skyldtes det to forhold, som A. P. Møller dengang trak frem. For det første ønskede koncernen, at boligerne kom til at fungere som en slags tjenesteboliger for værftets arbejdere, og for det andet var det angiveligt koncernens hensigt at afhænde boligerne til arbejderne, efterhånden som disse fik etableret sig omkring den nye arbejdsplads.

Disse to hensyn blev imødekommet af staten. De billige statslån blev ydet ved en særlig bevilling på finansloven – som venstre i øvrigt gik imod – og boligministeriet imødekom ønsket om, at boligerne kunne anvendes som en slags tjenesteboliger, ved at godkende, at A. P. Møller lejede alle boligerne ud til sig selv for derefter at fremleje dem til værftsarbejderne med det resultat, at disse ikke opnåede almindelig lejerbeskyttelse, f. eks. mod opsigelse.

Dengang ministeriet godkendte dette fantastiske system, som har betydet, at de pågældende familier i samtlige 18 år har boet til fremleje og når som helst kan smides ud med kun 3 måneders varsel, var det formentlig i sikker forvisning om, at A. P. Møller mente det alvorligt, når han sagde, at det var hensigten hurtigt at afhænde boligerne til arbejderne. I hvert fald blev vilkårene for en sådan afhændelse nøje præciseret i tilknytning til lånebetingelserne. Fortjenesten måtte højst udgøre 5 pct. af anskaffelsessummen, og den maksimale salgspris i kroner og øre for hver enkelt bolig blev udtrykkelig anført i skødet. Priserne ligger i øvrigt, inklusive den omtalte 5 pct.s fortjeneste, på ca. 60.000 kr. pr. bolig. A. P. Møller har imidlertid aldrig udbudt én af disse boliger til salg.

De 3 partier, som står bag forespørgslen, er af den opfattelse, at det vil være helt urimeligt

at give frit spil for såkaldt omkostningsbestemt leje for disse boliger. Det ville betyde en kapitalgevinst på omkring 100 mill. kr. til ejendomsselskabet, altså A. P. Møller, hovedsagelig stammende fra inflationsgevinsten på de billige statslån, som skatteyderne har billiggjort, og som værftsarbejderfamilierne har forrentet og afskrevet.

Vi er på det rene med, at reguleringsloven åbner mulighed for, at ministeren kan aflyse sådanne deklamationer, og at det er sket før. Det finder vi ikke rimeligt, og det bør tages op mere generelt. Vi har begrænset denne forespørgsel til Lindøboligerne, fordi vi finder, at der er sådanne særlige omstændigheder her, at der bør kunne træffes en beslutning uafhængigt af, hvad der er sket i andre tilfælde, fordi ingen af dem ligner denne sag.

Det har været nødvendigt at bringe sagen frem på denne måde, fordi boligudvalget med dets socialdemokratiske formand i spidsen skød den fra sig, og fordi ministeren har tilkendegivet, at han uden en politisk opbakning vil føle sig nødsaget til at aflyse deklamationerne.

SF, DKP og VS vil ikke affinde sig med, at alle parter således vasker deres hænder og i øvrigt offentligt beklager konsekvenserne. Medmindre ministeren derfor i sit svar på denne forespørgsel selv lægger op til en løsning, som stemmer overens med hans gentagne offentlige udtalelser om, at han gerne ser deklamationerne opretholdt, så vil de 3 partier bag forespørgslen lægge op til en politisk afgørelse her i salen, så enhver kan se, hvor partierne og specielt socialdemokratiet står, når det kommer til stykket.

Boligministeren (Helge Nielsen):

Forespørgslen vedrører en helt konkret sag om aflysning af lejedeclarationer på en række ejendomme, som Ejendomsselskabet Lindø i sin tid har opført med statslån for at skaffe boliger til arbejdere ved Lindøværftet og Odense Stålskibsværft.

Tinglysning af sådanne lejedeclarationer var i sin tid et almindeligt vilkår for statslån til privat udlejningsbyggeri. Der er således ikke tale om en speciel ordning for Ejendomsselskabet Lindø's ejendomme. Det, der skal drøftes under denne debat, vedrører på denne baggrund generelt problemerne omkring de statslån til boligbyggeri, der blev ydet efter den tidligere lovgivning.